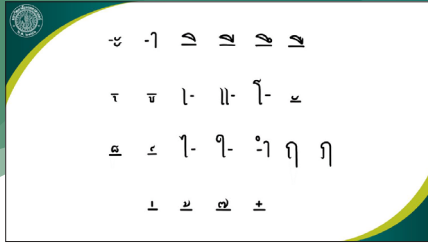
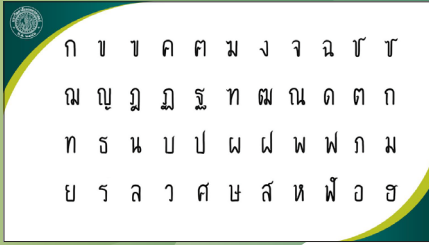

นางสาวเพชรดา เกตุสกุล

รู้จักอักษร “พิรุณ”

อักษรไทยในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวจุฑามาศ ทิประโคน

นางสาวอมรวรรณ จงทรัพย์เจริญ

นางสาวพิชรมณ ดิษฐวงค์

นางสาวสุดาพันธุ์ วัปวิชัย

ผ.ศ.ดร.บุญเลิศ วัชรณ

“อักษรไทย ถือว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงอัตลักษณ์ความเป็นไทยแขนงหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสื่อสารของคนไทยซึ่งหลายลักษณะอักษร หากเราสามารถประดิษฐ์อักษรไทยที่แสดงถึงอัตลักษณ์ขององค์กรและเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ได้ลักษณะทั่วไป เราจะมีมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งหลายลักษณะอักษรที่นำภาคภูมิใจและสามารถบันทึกข้อมูลได้ อีกทั้งใช้ในกระบวนการสื่อสารซึ่งสัญลักษณ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม”

ผ.ศ.ดร.บุญเลิศ วัชรณ รองหัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรรมการและเลขานุการในการจัดกิจกรรมการประกวดรูปแบบอักษรไทย กล่าวถึงความสำคัญของอักษรไทย และที่มาของกิจกรรมการออกแบบอักษรไทยในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่า

“การออกแบบอักษรไทยในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการประกวดที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ “วันภาษาไทยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 : ศาสตร์ ศิลป์ ภาษา เพลิดเพลิน” จัดโดย ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับ สำนักปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 โดยจัดขึ้นเป็นครั้งแรกและเป็นการจัดในรูปแบบออนไลน์เนื่องจากระยะการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 2019”

การออกแบบอักษรไทยในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หมายถึง การส่งเสริมให้นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทุกคน ทุกวิทยาเขต ได้ออกแบบอักษรไทย ที่มีรูปลักษณะ บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผ่านรูปแบบอักษรไทย เครื่องหมาย และตัวเลข มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนวัตกรรมเชิงมนุษยศาสตร์ในรูปแบบลายลักษณ์อักษรไทย และส่งเสริมให้นิสิตได้แสดงอัตลักษณ์ความเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผ่านลายลักษณ์อักษรไทยที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการพิมพ์เอกสาร

สำหรับผลงานชนะเลิศการประกวดออกแบบอักษรไทยในอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีชื่อว่าอักษร “พิรุณ” เป็นผลงานของ นางสาวเพชรดา เกตุสกุล นิสิตภาควิชาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 คณะ

มนุษยศาสตร์ มก. และคณะ ได้แก่ นางสาวพิชรมณ ดิษฐวงค์ นางสาวสุดาพันธุ์ วัปวิชัย นางสาวจุฑามาศ ทิประโคน และ นางสาวอมรวรรณ จงทรัพย์เจริญ “โดยส่วนตัวแล้วเป็นคนที่ชอบการออกแบบศิลปะและการออกแบบอักษรก็เป็นสิ่งที่อยากทำและตั้งใจจะทำมานานแล้ว พอมีรายการประกวดของสาขาวิชา ก็เลยอยากจะทำดูสักครั้งค่ะ คิดว่าเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและท้าทายความสามารถมาก”

นางสาวเพชรดา เกตุสกุล กล่าวถึงเหตุผลที่เข้าร่วมประกวด พร้อมเปิดเผยที่มาแนวคิดของอักษร “พิรุณ” “ชื่อพิรุณมีที่มาจากพระพิรุณ ซึ่งเป็นทั้งสัญลักษณ์และที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวเกษตรศาสตร์ แนวคิดของฟอนต์คือ “ความเรียบง่าย” เพราะอยากให้อักษรแบบนี้สามารถใช้ได้หลากหลายโอกาส มีความเป็นสากล แต่ยังคงความเป็นไทยและมีความเป็นเกษตรศาสตร์อยู่ จึงออกแบบให้มีความคล้ายคลึงกับแบบอักษรที่นิยมใช้กันทั่วไป โดยเน้นใส่รายละเอียดเล็ก ๆ เพื่อสร้างเอกลักษณ์เข้าไปแทนที่”

แล้วอักษร “พิรุณ” บ่งบอกถึงอะไร “หากลองสังเกตดูแล้ว ตรงหัวของตัวอักษรจะมีลักษณะเป็นหวนวน ซึ่งเป็นพาหนะคู่กายของพระพิรุณ และด้วยความต้องการที่จะออกแบบอักษรเพื่อบ่งบอกถึงความเป็นเกษตรศาสตร์มากที่สุด ก็เลยนึกถึงคำที่เคยได้ยินมาว่า “ชาวเกษตร เรียบง่ายและติดดิน” จึงนำคำพูดนี้มาพัฒนาเป็นแนวคิดเพื่อออกแบบอักษรที่”

กว่าจะมาเป็นอักษร “พิรุณ” มีขั้นตอนการออกแบบและแบ่งงานกันอย่างไร

“ขั้นตอนแรก สมาชิกในทีมแยกย้ายกันออกแบบตามความถนัดของตัวเอง ใครถนัดแบบไหนก็สามารถออกแบบได้ตามใจชอบ จากนั้นนำมาเสนอในทีม แล้วให้หัวหน้าของใครเหมาะสมส่งเข้าประกวดกับทางสาขาที่สุด เมื่อได้ข้อสรุปแล้วก็นำแบบอักษรมาช่วยกันพิจารณาอีกทีว่า มีจุดบกพร่องตรงไหนบ้าง หากมีก็นำมาแก้ไขจนกว่าจะได้แบบอักษรที่สมบูรณ์แบบที่สุด

“มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่ช่วยทำให้ฟอนต์สามารถใช้งานได้ค่ะ เพราะว่าตอนที่ออกแบบใช้แอปพลิเคชัน Procreate ออกแบบซึ่งแอปนี้เป็นเพียงแอปวาดรูปธรรมดาเท่านั้น

ไม่สามารถแปลงไฟล์ให้เป็นแบบอักษรสำเร็จรูปได้ จึงต้องนำไฟล์ภาพไปสแกนในเว็บไซต์ Calligraph.com เพื่อแปลงไฟล์ให้สามารถดาวน์โหลดเป็นแบบอักษรได้ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาคือ ไม่สามารถดาวน์โหลดแบบอักษรเพื่อใช้ในโทรศัพท์มือถือหรือไอแพดได้ จึงค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมว่ามีตัวช่วยอะไรที่ทำให้คนใช้โทรศัพท์มือถือและไอแพดสามารถดาวน์โหลดฟอนต์มาใช้ได้ด้วย สรุปก็คือ ได้เป็นแอป iFont ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันสำหรับติดตั้งฟอนต์ในโทรศัพท์มือถือและไอแพดโดยเฉพาะค่ะ”

นางสาวเพชรดา เปิดเผยถึงความรู้สึกที่ได้รับรางวัล และฝากคำแนะนำต่อการใช้อักษรไทย

“รู้สึกดีใจและภูมิใจมาก ๆ ค่ะ เพราะทุกคนในทีมมีความตั้งใจและภาคภูมิใจ งานนี้เป็นงานแรกของคุณทุกคนที่ได้ทำเกี่ยวกับการออกแบบ ซึ่งถือว่าเป็นงานที่ยากและท้าทายมาก ๆ ต้องใช้ทั้งความคิดสร้างสรรค์ ความอดทน และการสืบค้น ทั้งนี้ขอขอบพระคุณทางผู้บริหารและคณาจารย์ที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมนี้ ทำให้พวกเราได้มีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์ และศึกษาพจนานุกรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ได้สนับสนุนช่วยเหลือมาตลอดงานจนงาน รู้สึกยินดีและดีใจมาก ๆ ค่ะ

“อักษรไทยเรามีประวัติมาอย่างยาวนาน มีทั้งการออกแบบจากพ่อขุนรามคำแหง และมีการพัฒนามาเรื่อย ๆ หากคิดว่าไม่ง่ายเลยที่กลายมาเป็นอักษรที่เราใช้กันอยู่ในปัจจุบัน หมู่เชื่อว่าผ่านมาหลายขั้นตอนใช้เวลาพัฒนาอย่างยาวนานมาก ๆ ดังนั้นอยากให้ทุกคนมองเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในอักษรไทยของเราอยากให้ลองศึกษาทำความเข้าใจกับอักษรไทยเยอะ ๆ หากเป็นไปได้ อยากให้นำอักษรไทยเผยแพร่ให้ชาวต่างชาติได้รู้จักด้วย เพราะจะทำให้อักษรไทยอันแสนล้ำค่านี้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและยาวนานค่ะ”

ร่วมส่งเสริมนวัตกรรมเชิงมนุษยศาสตร์ในรูปแบบลายลักษณ์อักษรไทย ขอเชิญชวน มก. ใช้อักษร “พิรุณ” ดาวน์โหลดฟอนต์ได้ที่

